

עין טובה ולימוד זכות, שכבה צעירה,
שיעור 4 – ברוכים הבאים לבית-הספר של אברהם אבינו
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

4. ברוכים הבאים לבית הספר של אברהם אבינו

מעשה אבות

שכבה צעירה

הרציונאל

"כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הִלְלוּ, מִתְלַמְּדוֹ שֶׁל אֲבִרָהּם אֲבִינוּ... עֵין טוֹבָה, וְרוּחַ נְמוּכָה, וְנִפְשׁ שְׁפֵלָה, מִתְלַמְּדוֹ שֶׁל אֲבִרָהּם אֲבִינוּ..." (אבות ה', י"ט)
נפלה בידנו הזכות להיות ממשיכי דרכו של אברהם אבינו בחינוך תלמידנו למידות טובות ובראשן העין הטובה.
בשיעור הזה נבחן את השתקפות מידה זו בדמותו של אברהם אבינו ונביא את התלמידים לחשוב כיצד אפשר ליישם אותה גם בחיי היומיום שלהם.

מטרות

- התלמידים יבחינו במידת העין הטובה כפי שהיא באה לידי ביטוי בדמותו של אברהם.
- התלמידים יבינו כי ביכולתם ללכת בעקבותיו של אברהם וליישם מידה זו במהלך חייהם.

מבנה השיעור

- פתיחה : חדים חידה (מליאה)
- שלב א' : אברהם אבינו ומידת העין הטובה (מליאה)
- שלב ב' : ברוכים הבאים לבית הספר של אברהם אבינו (קבוצות)
- שלב ג' : מעצבים תלבושת אחידה (קבוצות)
- סיכום : באוהל אברהם (מליאה)

ההכנות הנדרשות

- יש לצלם או להדפיס את ציורי ההמחשה (נספח 1).
- יש לצלם כמספר הקבוצות את "צילומים מבית הספר של אברהם אבינו" (נספח 2), "בלוני מחשבה" (נספח 3), ו"חולצת תלבושת אחידה" (נספח 4).

מהלך השיעור

פתיחה : חדים חידה (מליאה)

- נסביר לתלמידים כי היום נעסוק בדמותו של אחד מגדולי ישראל שמידת העין הטובה, שבה אנו עוסקים בימים אלו, אפיינה אותו. נזמין אותם לפתור את החידה שנכתוב על הלוח.

אחד משלושה,

יסכה לו אישה.

הראשון שלכאן עלה,

שנה ג' אהבה,
ענווה ושליחות בשילוב שיתוף והשתתפות ומעורבות חברתית

עין טובה ולימוד זכות, שכבה צעירה,
שיעור 4 – ברוכים הבאים לבית-הספר של אברהם אבינו
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

עם תלמידיו בעין טובה התעלה.

לאוהלו ארבעה פתחים,

גם עובדי אלילים הכניס בו כאורחים.

אף על רשעים ניסה ללמוד זכות,

ואת הבן הסורר לשמור מגלות.

את סודה של הכפולה גילה,

ובזכות עשרה זכה במעלה.

- נשאל: על מי החידה מדברת? אפשר לרמוז ולכוון אך בלי לפרט ולהסביר את כל הרמזים בחידה.
- לאחר שנפתרה החידה נסביר: אנחנו מכירים את אברהם אבינו מסיפורים רבים, אך לא כולם יודעים שאברהם היה מורה לתלמידים שהלכו בדרכו.
- נכתוב על הלוח את הפסוק (בראשית י"ב, ה'): "וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת-שְׁרֵי אִשְׁתּוֹ... וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשָׂו בְּחָרָן". נסביר לילדים שהפסוק מתאר את עלייתו של אברהם ארצה.
- נשאל: מה מוזר בביטוי "הנפש אשר עשו"? נשמע מספר תשובות או שנבהיר כי לא ייתכן שאברהם ושרה יצרו נפשות (בני אדם), ולכן חז"ל מסבירים כי מדובר באנשים שאברהם ושרה גיירו. תלמידים שלמדו אצלם כיצד לעבוד את ה' ולקיים את רצונו, וכיצד לשפר את מעשיהם ומידותיהם.
- נאמר לתלמידים שעל פי דברי חז"ל במסכת אבות, לתלמידי אברהם היו שלוש תכונות בולטות שעל פיהן כל מי שראה אותם היה יכול לזהות אותם, אחת מהן הייתה עין טובה.

שלב א': אברהם אבינו ומידת העין הטובה (מליאה)

- נתלה על הלוח את הכרטיסים עם הציורים הממחישים את פרטי החידה (נספח 1).
- נתחיל להסביר את שתי השורות הראשונות בחידה:
- אחד משלושה - אברהם הוא אחד משלושת האבות.**
- יסכה לו אישה - שמה הנוסף של שרה היה יסכה.**
- נאמר לילדים שבכרטיסים התלויים על הלוח יש ציורים המסמלים את שאר פרטי החידה.
- נזמין בכל פעם תלמיד שינסה להתאים ולהבהיר את הקשר בין המשפט לציור.
- נמשיך בפיצוח החידה בעזרת דברי התלמידים והסבר החידה המופיע כאן. חשוב להסביר כי בחידה מודגשים אירועים מחיי אברהם אבינו שממחישים את מידת העין הטובה שלו:
- **הראשון שלכאן שעלה - אברהם עלה לארץ המצוואת לו על פי דבר ה' את שניאף**
- לצנוק את בית אביו ואף על פי שפאוא אלה לילה כי היא מיושבת על ידי הכנענים ופלה זה לא תוכל להיות עלו.**
- עם תלמידיו בעין טובה התעלה – על פי הנאמר במסכת אבות, אחת מהתכונות שאפיינו את תלמידי אברהם היא הצ'ן הטובה.

שנה ג' אהבה,
ענווה ושליחות בשילוב שיתוף והשתתפות ומעורבות חברתית

עין טובה ולימוד זכות, שכבה צעירה,
שיעור 4 – ברוכים הבאים לבית-הספר של אברהם אבינו
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

- לאוהלו ארבעה פתחים, גם עובדי אלילים הכניס בו כאורחים - אברהם חפץ מאוד בהכנסת אורחים ואף שאף נדמו לו כצאנדי אליהם (כפי שניכר מביקור המלאכים שהתחפשו) מח פקראתם ואירח אותם במלא הכבוד.
- אף על רשעים ניסה ללמוד זכות - כפי שראים מתפלתו על סדום.
- ואת הבן הסורר לשמור מגלות - הכוונה לחוסר רצונו של אברהם לזרש את ישמעאל.
- את סודה של הכפולה גילה - חפרון נחשפת לאזור בעל איכות קרקע מאוד נמוכה. על פי הספר של "החסד לאברהם" חפרון הן למצרת המכפלה ועל כן לא ראה את מצלתה וניאות למכרה. לצומתו, אברהם בעל הצין הטובה גילה בה את פתח אן צדן.
- ובזכות עשרה זכה במעלה - 10 הניסיונות שהם נתנסה וצמד כוללם. רבים מהם מטאים את יכולתו של אברהם להתבונן בצין טובה במצבי ה'.

שלב ב': ברוכים הבאים לבית הספר של אברהם אבינו (קבוצות)

- נחלק את התלמידים לקבוצות של חמישה תלמידים.
- נאמר: תארו לעצמכם שבאמת היה קם בית חינוך המנוהל על ידי אברהם אבינו. נדמין גם שהיינו מצליחים לשלוח לשם צלם שיביא לנו תמונות מחיי התלמידים בשיעורים ובהפסקות. תמונות כאלו מצוירות בדף שתקבלו.
- בתמונות אלו אפשר לראות ילדים המנסים ללמוד מדרכו של אברהם. יחד עם התמונות תקבלו גם בלוני מחשבה. עליכם לגזור ולהדביק את המחשבות המתאימות לילדים במצבים השונים. נסו לנחש על אילו מהמקרים שקרו לאברהם הילדים חשבו, והשלימו את מה שהחליטו לעשות הילדים בעקבות המחשבות הללו.
- נחלק לתלמידים את התמונות (נספח 2) ואת הדף עם בלוני המחשבה (נספח 3). לאחר שנקדיש זמן לביצוע המשימה נאפשר לקבוצות להציג את התוצרים שהכינו.

שלב ג': מעצבים תלבושת אחידה (קבוצות)

- נאמר לתלמידים: הזמינו אתכם לעצב ולהכין תלבושת אחידה לילדים הלומדים בבית הספר של אברהם אבינו. כיצד לדעתכם התלבושת היתה נראית? אילו ציורים היו מופיעים בה? האם הייתם מוסיפים לה כיתוב מסוים?
- נחלק לקבוצות את תרשים החולצות (נספח 4) ונזמין אותן ליצור את התלבושת האחידה.
- נערוך סבב של הצגת התוצרים.

סיכום: באוהל אברהם (מליאה)

- נזכיר לתלמידים כיצד אברהם אירח באוהלו את כל מי שהזדמן לסביבתו. נאמר לתלמידים שגם אנו נקים השבוע אוהל או נעצב את הכיתה באווירה מתאימה כדי שנוכל להזמין ילדים מכיתות שונות.

שנה ג' אהבה,
ענווה ושליחות בשילוב שיתוף והשתתפות ומעורבות חברתית

עין טובה ולימוד זכות, שכבה צעירה,
שיעור 4 – ברוכים הבאים לבית-הספר של אברהם אבינו
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

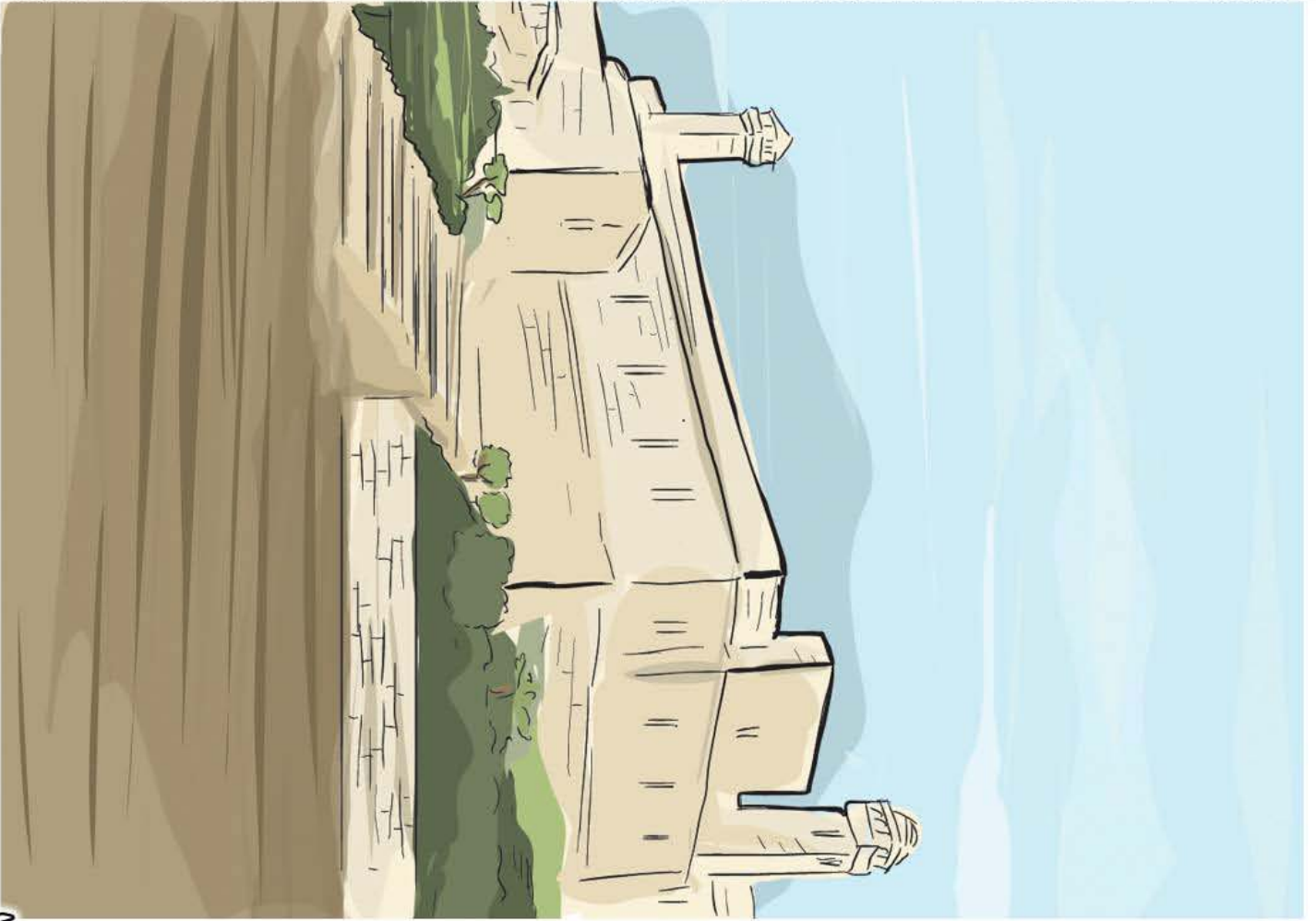
- נתכנן יחד עם התלמידים כיצד נעצב את המקום (שטיחים, כריות, מתיחת סדינים וכו'), באיזו צורה נארח את הילדים (כיבוד מהבית, הכנת מזון משותפת בכיתה וכו'), ואיך ניתן לאורחים הרגשה שהם רצויים (הכנת הצגה, חידות או קטעי קריאה על אברהם, חלוקת ציפור כתוב המסביר את מטרת האוהל).
- נכין הזמנות או מודעות מתאימות ונתלה אותן ברחבי בית הספר.
- נחלק תפקידים לתלמידים ונסייע להם בהתארגנות למילוי המשימה.
- נקדיש זמן באחד השיעורים הבאים לעיצוב הכיתה ולהזמנת האורחים.

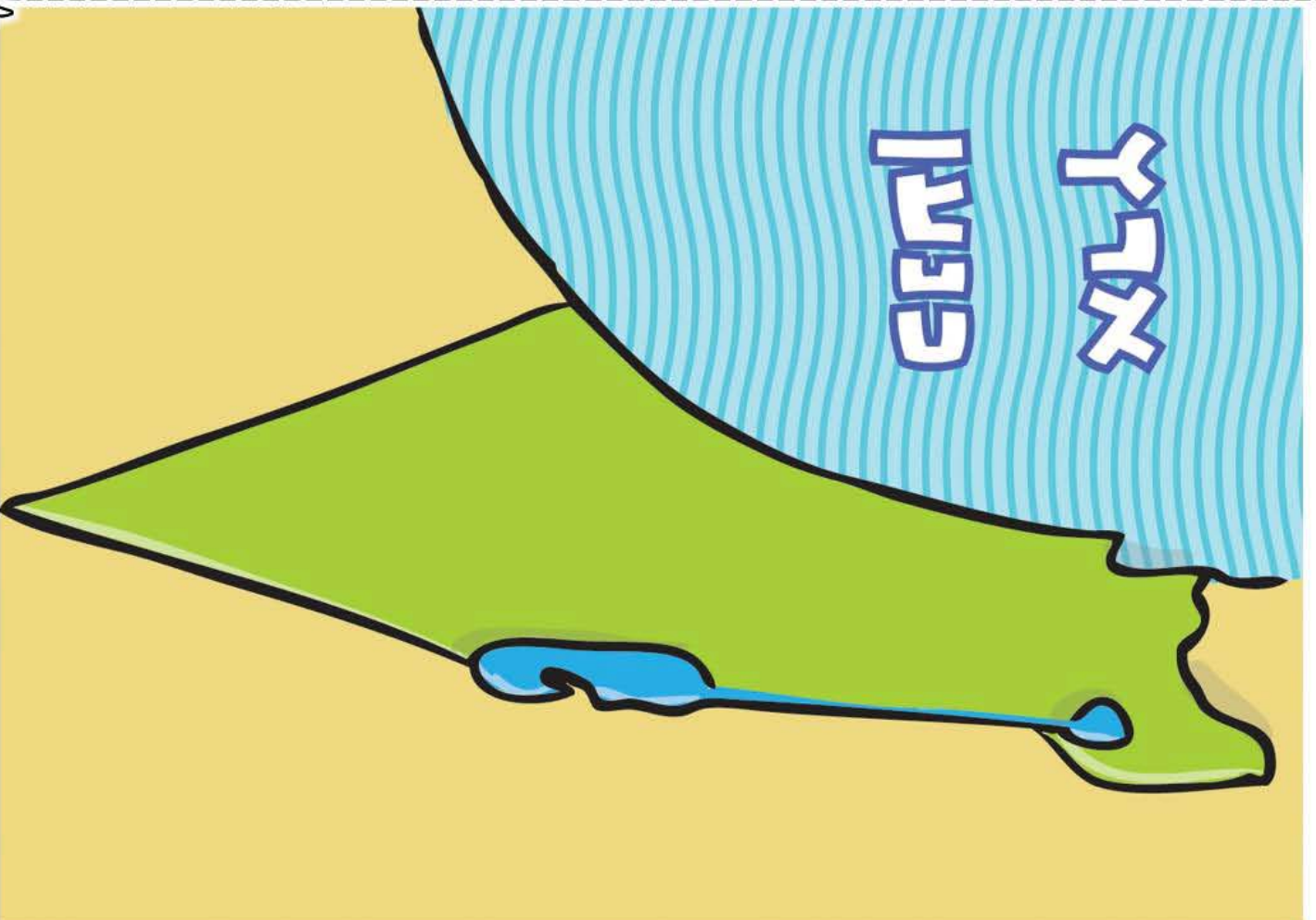
שנה ג' אהבה,
ענוה ושליחות בשילוב שיתוף והשתתפות ומעורבות חברתית

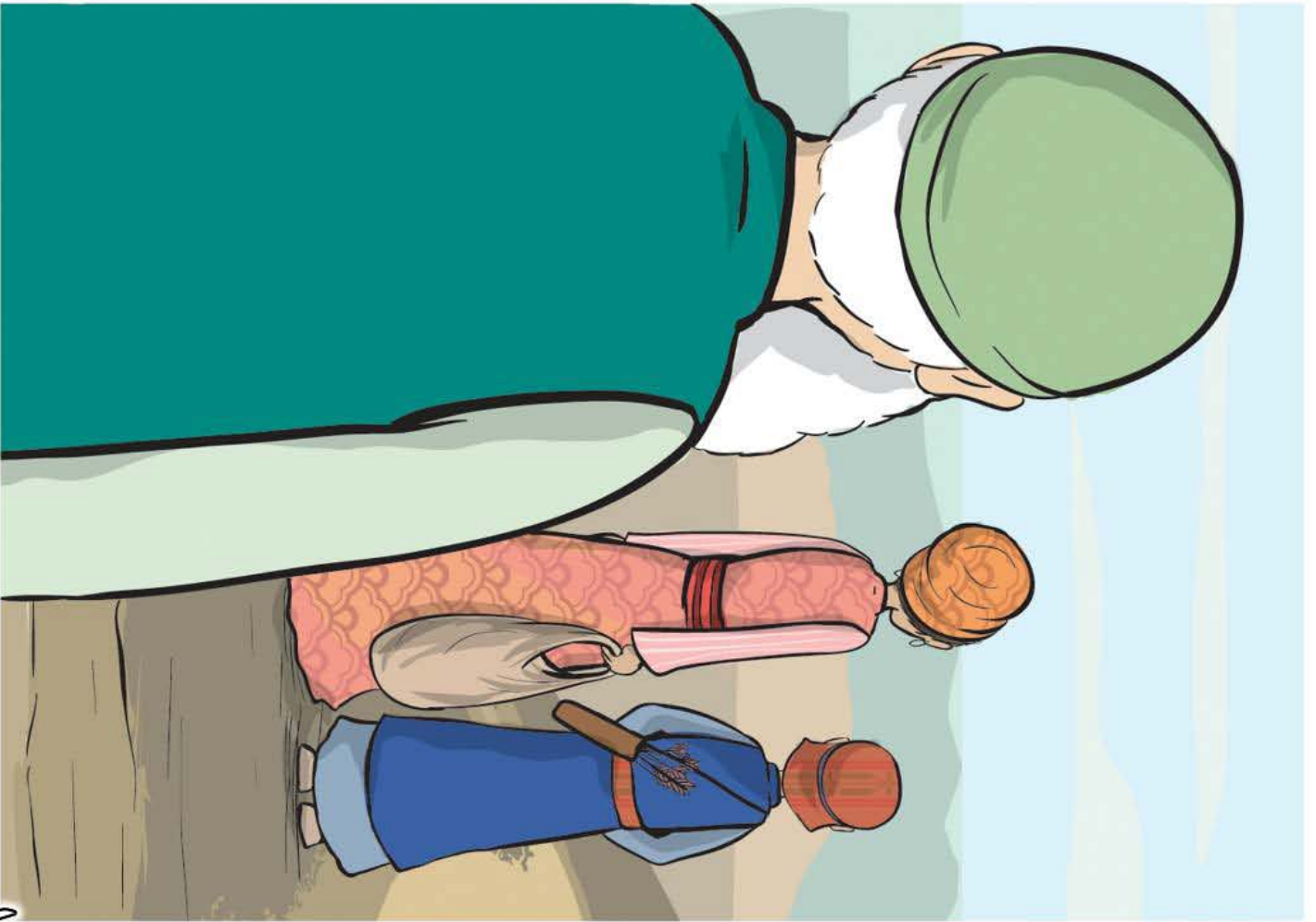
נספח 1: ציורי המחשה לחידה

נספח 1: ציורי המחשה לחידה - המשך

נספח 1: ציורי המחשה לחידה - המשך

נספח 2: צילומים מבית הספר של אברהם אבינו

נספח 2: צילומים מבית הספר של אברהם אבינו - המשך

נספח 3: בלוני מחשבה

לאני
אל תתנו לה
מחשבותי
לשלוט בי
אני רוצה
לשלוט בי

לאני
אל תתנו לה
מחשבותי
לשלוט בי
אני רוצה
לשלוט בי

לאני
אל תתנו לה
מחשבותי
לשלוט בי
אני רוצה
לשלוט בי

לאני
אל תתנו לה
מחשבותי
לשלוט בי
אני רוצה
לשלוט בי

לאני
אל תתנו לה
מחשבותי
לשלוט בי
אני רוצה
לשלוט בי

לאני
אל תתנו לה
מחשבותי
לשלוט בי
אני רוצה
לשלוט בי

לאני
אל תתנו לה
מחשבותי
לשלוט בי
אני רוצה
לשלוט בי

לאני
אל תתנו לה
מחשבותי
לשלוט בי
אני רוצה
לשלוט בי

לאני
אל תתנו לה
מחשבותי
לשלוט בי
אני רוצה
לשלוט בי

נספח 4: חולצת תלבושת אחידה

